

BIJEENKOMST ALMERE, INCLUSIEVE STAD!

**Vrijdag 15 maart 2013
De Glasbak, Almere**

Almere, Inclusieve Stad

startbijeenkomst in De Glasbak, Almere, op vrijdag 15 maart 2013

Inleiding

Met meer dan honderd deelnemers is de startbijeenkomst van 'Almere, Inclusieve stad' in cultureel centrum 'De Glasbak' op 15 maart een bijzonder succes. Mensen uit alle geledingen van de samenleving zijn aanwezig. "Alleen het bedrijfsleven en de Kamer van Koophandel ontbreken nog. Maar dat komt de volgende keer", meldt Alice Schippers van Disability Studies in Nederland (DSiN), een van de initiatiefnemers van deze middag.

De grote verscheidenheid aan deelnemers is niet alleen gekomen om te luisteren of te netwerken. Zij zullen die middag een grote hoeveelheid tips, adviezen, suggesties en ideeën met elkaar delen. Tezamen moeten die leiden tot een geweldige start van de eerste echte Inclusieve Stad van Nederland.

Oproep

Dit verslag is meteen een oproep. Het succes van de openingsbijeenkomst is slechts het begin, er is nog een lange weg te gaan. Houd elkaar op de hoogte! Door de inbreng van velen staan de mensen met een beperking sterker. Geef wat u ook te melden hebt over de Inclusieve Stad door aan Edwin de Vos, die voor DSiN kwartiermaker in Almere is. Tel: ++ 31 (0) 621227481, e-mail: edldevos@gmail.com website: www.disabilitystudies.nl.

Photovoice

Dagvoorzitter Rob van de Beek heeft in het begin nog wat moeite met het begrip "de Inclusieve Stad". Op Google vindt hij wel betekenissen, maar die verwijzen naar all-in vakanties en heel andere zaken.

"Vindt u het eigenlijk wel een aansprekend idee, die Inclusieve Stad?", vraagt Rob van de Beek aan het publiek. 50% van de mensen steekt hun hand op. Dat is best aardig voor een publiek dat nog niet echt weet waar het over gaat.

"En wie wil een bijdrage leveren aan zo'n Inclusieve Stad hier in Almere?", is de volgende vraag. Weer gaat ongeveer de helft van de vingers omhoog. Dat is een mooie start.

Voordat wij met zijn allen zijn samengekomen in de grote zaal, hebben veel deelnemers er al de Photovoice bezichtigd. Photovoice is een trainingsvorm waarmee mensen in een achterstandssituatie zich bewust kunnen worden van de situatie waarin zij zich bevinden. Alex, Kris, Jasper en Tom hebben foto's uit hun leven gemaakt. Op deze manier kunnen ze laten zien wat voor hen belangrijk is, wat ze prettig vinden en wat voor verbetering vatbaar is. Ze zijn zelf aanwezig om de foto's toe te lichten. We zien Kris met Marco Borsato op de foto! Hij is een grote fan van de Toppers, waar hij elk jaar naar toe gaat. Jasper vertelt trots over zijn werk bij Taxi-bedrijf Salders als begeleider bij het vervoer van minder validen. Alex heeft een foto van zijn eigen wc gemaakt. Die is mooi van hemzelf.

Wethouder Ineke Smidt

Hoe blij is de gemeente Almere om Inclusieve Stad te zijn? Heel blij. Zo kunnen we tenminste afleiden uit de presentatie van Ineke Smidt, de wethouder met de portefeuille waar de Inclusieve Stad onder valt: participatie, zorg en inkomen.

Een tijdje terug heeft de wethouder aan den lijve ondervonden hoe het leven met een beperking kan zijn. Ze had een gebroken enkel en moest zich daarom zo nu en dan in een rolstoel voortbewegen. Probeer daarmee maar eens in het centrum van Amsterdam een café in te komen. Haar is het in ieder geval niet gelukt.

Wat Ineke Smidt betreft is een Inclusieve Stad een stad waar je met of zonder beperking overal kunt komen. In de kroeg en het restaurant; op de basisschool en in de bibliotheek, in het buitenbad en op de bowlingbaan; in de danszaal en de discotheek. De gemeente Almere streeft ernaar de

verordeningen, regels en regelgeving zo te veranderen dat mensen kunnen participeren in en deelnemen aan de maatschappij in al haar geledingen.

De wethouder wil ook graag dat iedereen in Almere meehelpt bij de totstandkoming van de Inclusieve stad Almere. De gemeente gaat daar haar steentje aan bijdragen.

DSiN

Initiatiefnemer voor 'Almere, Inclusieve Stad' is DSiN. Deze organisatie wil met een samenhangend programma voor onderwijs, onderzoek en kennisnetwerking een bijdrage leveren aan de verbetering van het leven van mensen met een beperking. Het einddoel van DSiN is dat er een samenleving komt waaraan mensen met beperkingen vanzelfsprekend meebouwen. Enige jaren geleden leek het directeur Alice Schippers en de anderen bij DSiN een goed idee over een proeftuin te beschikken waarin het onderzoek kan worden getoetst. De proeftuin moet niet al te klein zijn, nee, gezocht wordt naar een stad die zich wil inspannen voor volledige inclusie binnen de stadsgrenzen. "Een plek waar wij informatie kunnen aftappen", noemt Alice Schippers het. Al snel meldt Almere zich. In die stad wordt al veel gedaan voor en met mensen met een beperking. Zelfs zoveel dat de direct betrokkenen nauwelijks weet hebben wat er allemaal gebeurt.

Alice Schippers benadrukt hoe belangrijk het is dat iedereen ervoor zorgt dat anderen weet hebben van elkaars werk. Slechts 10% steekt de vinger op. Een mooie voorzet voor Alice die hem dan ook krachtig inkopt. "Dat percentage mag wel wat hoger. Er is veel te winnen als je elkaar kent en met elkaar optrekt in een inclusieve stad." Het is een puntje voor Alice. Het is niet het enige dat ze die middag scoort.

Alice Schippers beschrijft wat een Inclusieve Stad is en zou kunnen zijn. Belangrijk voor het soort onderzoek dat DSiN doet, is de betrokkenheid van de mensen met een beperking zelf. Zij zijn ervaringsdeskundigen; zij worden niet alleen onderzocht, maar onderzoeken ook mee.

EigenKrachtWijzer

Leven met beperkingen raakt veel domeinen van de samenleving. Wetenschapper als zij is, wil Alice Schippers per domein weten welke effecten er zijn en met welke activiteiten men daar verandering in te brengen.

Een voorbeeld van zo'n activiteit is de Time Out Disco. Daar kunnen jongeren met een beperking elke maand met anderen, ook mensen zonder beperking, een leuke avond beleven. Zo'n activiteit als deze disco past bij het progressieve beleid van Almere. Ook nieuw is de EigenKrachtWijzer, die tot nu toe alleen in Almere en twee andere gemeentes wordt ingezet. Met deze methode kunnen mensen met een beperking nagaan wat ze zelf kunnen doen, in welke gevallen ze een beroep op anderen kunnen doen en wanneer ze bij gemeente kunnen aankloppen.

DSiN is niet alleen bezig met de Inclusieve Stad in Almere. Er zijn ook plannen voor samenwerking met de Hogeschool Windesheim Flevoland. Bij de startbijeenkomst zijn ook studenten van deze hogeschool betrokken. De methode die daarbij gebruikt werd, heet bij de hogeschool comakership, een stagevorm die uitgaat van gerichte opdrachten voor en door de stagiair.

Alice en haar mensen leren elke dag bij hoe we het samenleven zoveel mogelijk inclusief kunnen maken. Ze willen die middag en ook daarna veel horen van de mensen.

Vooruitblik

Schippers: "U kunt nu al meedoen door na te denken over wat u belangrijk vindt voor de Inclusieve Stad. Welke bijdrage kunt u daaraan leveren? Wat gebeurt er al, wat zou er moet gebeuren?" Ze roept de mensen op zich aan te sluiten. Het is op die dag net 'Nederland Doet', de vrijwilligersdag van Nederland.

Je moet wel altijd alert zijn en van doorzetten weten. Voor de Photovoice met de vier jongens kwamen de studenten van Windesheim veel onbegrip tegen.

Rob van de Beek vraagt hoe mensen zich op de hoogte kunnen houden. Alice Schippers meldt dat er een project gaat starten in de Stripheldenbuurt. Daar zal een nieuwsbrief over verschijnen waar

mensen zich voor kunnen aanmelden. Hetzelfde geldt voor de ontwikkelingen bij DSiN: door op contact te klikken op hun website en zich zo aan te melden wordt u op de hoogte gehouden. Alice eindigt met de hoop uit te spreken dat het project de Inclusieve Stad een succes wordt in Almere. Want dan kan het goede voorbeeld van de stad overgenomen worden door andere steden. En dorpen. En uiteindelijk heel Nederland. Dat is toch de stip aan de horizon.

Loket 13

Van de wetenschap verschuift de aandacht naar de cultuur. Toneelgroep 'Zinspelers' brengt producties op de planken die maatschappelijke kwesties bespreekbaar maken. Bij 'Loket 13' van 'Zinspelers' draait het om de rol van mensen met beperkingen in de samenleving, waarbij waargebeurde verhalen van de mensen centraal staan. Sanne van Dijk, de zakelijk leider van het gezelschap, legt de werkwijze bij deze productie uit. Actrice Brigitte Vermeulen speelt de moeder van volwassen dochter Anja, die verstandelijk beperkt is en bij haar woont. Het is een aangrijpend verhaal, en helaas ook waar gebeurd.

De thematafels

"Wat moet er gebeuren als wij in elke maatschappelijke sector echte inclusie willen? Een Inclusieve Stad moet in al haar geledingen doorgelicht worden op obstakels, maar ook op oplossingen voor inclusie. Of het nou gaat om onderwijs, werk en inkomen, regels en gemeente, vrije tijd of wonen. Voor elk van deze sectoren is er een thematafel waar steeds zo'n 20 tafelgenoten het thema bespreken. Men somt de obstakels op en draagt alternatieven aan.

Vrije tijd. Wat bij de thematafel Vrije Tijd opvalt, is de grote verscheidenheid. "Zowel qua leeftijd als culturele achtergrond, qua beperkingen, of men nu uit Almere of van ver komt, we waren een heel bont gezelschap", meldt gespreksleidster Jacqueline Kool. Aan de tafelgenoten wordt het verhaal verteld van Time Out Disco, die er speciaal is voor mensen met een beperking, maar ook voor de 'Outers'. Er worden mooie suggesties opgediend aan deze tafel. Zo is het beter met meer mensen er op uit te trekken, dan kun je makkelijker wennen aan de gelegenheid en elkaar.

Werk en inkomen. Mensen met een beperking kunnen moeilijk werk vinden op een arbeidsmarkt waar de eisen aan de functies steeds verder worden opgeschroefd. Dat zou anders kunnen door die functies te zien als een verzameling taken en die anders te verdelen. Ook aan bijzondere talenten verdienen mag meer aandacht besteed worden. Met de invoering van zulke maatregelen is de inclusieve arbeidsmarkt van Almere nog geen feit natuurlijk. De werkgevers moeten wel gestimuleerd worden.

Ook een obstakel is er bij het inkomen dat mensen met een beperking ontvangen. Met behulp van zijn begeleider legt een van de jongeren met een beperking uit dat zijn inkomen nauwelijks toereikend is om van te leven. Na het betalen van zijn huur en vaste lasten blijft er weinig over van zijn maandelijkse Wajong-uitkering.

Het gebeurt nog te vaak dat iemand met een beperking voor zijn werk niets betaald krijgt. Soms moeten mensen zelfs geld toeleggen, zoals de reiskosten. Een jongere met een beperking die graag schildert vraagt zich af of hij het geld mag houden als hij een van zijn schilderijen verkoopt. Marjan Heidstra geeft het voorbeeld van mensen met een beperking die helpen in Tante Truus, een horecagelegenheid in de stad waar mensen met een beperking voor de bediening zorgen: "Iemand die al acht jaar bij Tante Truus werkt, zou het best wel in een gewone winkel kunnen proberen. Zo iemand heeft een aantal vaardigheden al volledig onder de knie."

Wonen. Voor mensen met een verstandelijke beperking is een veilige woonomgeving heel belangrijk. In Almere is er de Paladijn, een flat waar veertien jongeren met een beperking met veel plezier zelfstandig wonen. Ook Alex, Jasper, Kris en Tom. Bij de vraag of de mensen zonder beperking ook in zo'n flat willen wonen, zijn er toch wel wat voorbehouden te horen. De verdeling zonder en met

beperking in zo'n woonvorm moet dan bij voorkeur fiftyfifty zijn, vinden deelnemers aan deze thematafel. Anders komen mensen zonder beperking niet.

Mensen delen te weinig met hun burens. Dat geldt voor bijvoorbeeld het gebruik van elkaars gereedschap zoals een ladder of een zware boormachine, maar ook op andere gebieden zijn wij minder bereid om wat voor elkaar te doen. Als dat meer vanzelfsprekend zou zijn, zouden mensen met een beperking sneller in een rijtjeshuis terecht kunnen. Door te werken aan netwerken kan daar mogelijk verandering in komen.

Onderwijs. Het onderwijs in disability studies moet in Almere nog van de grond komen.

Op de vraag wat er in Almere verder moet gebeuren om de toestand van volledig inclusief onderwijs te bereiken, is men het over eens dat er nog een lange weg te gaan is. Elke onderwijsvorm en elke soort beperking stelt specifieke eisen. Eigenlijk moet er voor iedere combinatie een apart onderwijsarrangement komen. En zo er al arrangementen bestonden, zijn die voor een deel weer wegbezuinigd. Gelukkig heeft het basisonderwijs in Almere die bezuinigingswoede weten te pareren en een oplossing gevonden. De drie grote schoolbesturen in de stad hebben een convenant gesloten, waarbij elk bestuur de arrangementen voor een bepaalde groep beperkingen op zich neemt. Daardoor is het ook mogelijk de opgedane kennis over die arrangementen goed in te zetten. Er zijn ook plannen voor een lectoraat Disability Studies aan de Hogeschool Windesheim.

Inclusieve wijk de Stripheldenbuurt. Deze wijk is een proeftuin voor o.a. de ontwikkeling van burenhulp in de Inclusieve Stad. De experimenten in deze stad worden, wanneer geslaagd, uitgerold over de andere wijken van Almere. Hoe breng je mensen in een wijk ertoe zich meer in te zetten voor hun mensen met een beperking? Hoe vinden de mensen die hulp zoeken en hulp aanbieden elkaar? Hier kwam gebiedsmanager Olaf de Koning met een goed initiatief: de buurtvoorlichters. Dat zijn mensen uit de buurt die bij andere mensen aanbellen om een praatje te maken over belangrijke ontwikkelingen in de buurt en tegelijkertijd vragen stellen. De voorlichters zijn er nog niet in de Stripheldenbuurt, maar daar kan verandering in komen.

Het is belangrijk dat mensen die werken en willen werken aan de inclusieve Stripheldenbuurt elkaar goed op de hoogte houden met tips en trucs, adviezen, ervaringen, successen en teleurstellingen. Een goed en krachtig opererend netwerk via digitale, papieren en andere media is van groot belang voor het welslagen van het project.

Een van de deelnemers aan deze tafel van buiten Almere suggereerde ouderen meer te overwegen. In zijn dorp benadert de gemeente standaard mensen die tegen hun pensioen lopen. De wethouder vraagt de gepensioneerden wat zij voor de gemeenschap kunnen betekenen. Zelf geeft de deelnemer in zijn dorp juridische adviezen. Zo'n benadering kan veel opleveren.

De paneldiscussie

Het volgende deel van de bijeenkomst is bestemd voor het panel, dat vragen van de thematafels beantwoordt.

Bij de vraag of de leden er voor zijn om bedrijven te verplichten mensen met een beperking aan te nemen, meldt Marjan Heidstra dat ze dat wel lastig vindt. "Er zijn tegenwoordig te veel mensen zonder een beperking die werkloos zijn, die moeten we niet verdringen nu. Jongeren met bepaalde soorten verstandelijke beperkingen kun je niet zomaar een baan geven. Ze schieten snel in de stress en hebben veel begeleiding nodig."

Bij grote bedrijven is er weinig bereidheid om mensen met een beperking in dienst te nemen. Die zijn niet onder de indruk van de subsidie van € 5.000, daar lachen ze om. Of het nu vanwege de subsidie is, of door iets anders: een feit is dat kleinere bedrijven sneller mensen met een beperking in dienstnemen. Enig soelaas biedt de sroi, de social return on investment. In Almere is een eis bij nieuwbouw dat 5% van de begroting gereserveerd wordt voor maatschappelijke doelen. Dat kunnen ook andere doelen zijn dan het creëren van passende banen voor mensen met een beperking, maar de gemeente zou hier wel een duwtje kunnen geven in de 'inclusieve' richting.

Een andere centrale kwestie komt voor in alle maatschappelijke sectoren: "Hoe meng je mensen met en zonder beperkingen zo goed mogelijk met elkaar?" Olaf de Koning weet dat je voor dat mengen de tijd moet nemen. "Om mensen bij elkaar te krijgen moet je ze zo breed mogelijk uitnodigen. Je kunt niet even snel-snel achterhalen wie waar zit.

Bij de bouw van voorzieningen en centra die voor mensen met een beperking toegankelijk moeten zijn, zou je al vanaf het begin mensen met een beperking moeten betrekken. Zij kunnen goed aangeven wat er moet gebeuren om de gebouwen inclusief te maken. "Nu voldoet men enkel aan de wetten en voorschriften". In het lokale bowlingcentrum kun je nu met je beperking wel bij de wc komen, maar niet bij de bowlingbaan.

De paneldiscussie eindigt met een grote klap, eigenlijk heel veel klappen. Letterlijk. Ze komen van de groep trommelaars van 'Fantastic Drums' die met bijzonder veel rumoer de bijeenkomst uitluiden.

De wensenwand

Gedurende de bijeenkomst zijn de deelnemers er al op gewezen: de wensenwand. Daarop moet iedereen, voordat hij naar de borrel gaat, een wens, opdracht of gedachte schrijven die zij de 'Inclusieve Stad' willen meegeven.

